

Lärarhögskolan i Stockholm

Institutionen för individ,
omvärld och lärande

KURSPLAN

I2026F

Fastställd 2002-01-11

Reviderad 2004-05-19

Reviderad 2005-11-02

Versionsnr: 3

Kurspl gäller t o m termin: V06

FUNKTIONSHINDER, DELAKTIGHET OCH LÄRANDE, 10 poäng **Disability, Participation and Learning, 10 Credits**

LÄRDOK-kod: I2026F

1 BESLUT OCH RIKTLINJER

Kursen är en fristående kurs på 21-40 poängsnivå i specialpedagogik och lärande. Ansvarig institution: Institutionen för individ, omvärld och lärande. Kursplanen har godkänts av Institutionsstyrelsen för individ, omvärld och lärande 2001-12-11 och fastställts av Utbildningsnämnden 2002-01-11. Revidering av kursplan beslutad vid institutionen 2004-05-19 och 2005-11-02.

2 FÖRKUNSKAPSKRAV

Läro-, förskolläro- eller fritidspedagogexamen, alternativt annan högskoleexamen om minst 80 poäng samt grundkurs i specialpedagogik, 10 poäng (LHS kurs I1020F, Grundkurs i specialpedagogik 1-20 poäng, specialläroarexamen eller specialpedagogexamen).

3 SYFTE

Kursen syftar till att ge studenten kunskaper i specialpedagogik i avsikt att öka möjligheterna att förhindra att skolsvårigheter uppstår samt att bidra till att elever i behov av särskilt stöd får tillgång till adekvata stödåtgärder. Vidare är syftet att studenten utvecklar förmåga att:

- Finna pedagogiska lösningar på individ-, grupp-, organisations- och samhällsnivå.
- Leda grupper utifrån delaktighetsperspektiv.
- Undersöka, reflektera och använda dokumentation som arbetssätt.
- Kartlägga skillnader mellan individers förutsättningar och miljöns krav.
- Arbeta tillsammans med föräldrar utifrån ett delaktighetsperspektiv.

4 INNEHÅLL OCH UPPLÄGGNING

Kursen består av ett moment om 10 poäng, varav 2 poäng motsvarar fältstudier inom egen verksamhet. Kursen bygger på tvärvetenskaplig grund med utgångspunkt i de beteendevetenskapliga, samhällsvetenskapliga och medicinska/biologiska forskningsfälten. Arbetsformer i kursen är fältstudier, föreläsningar, självständigt individuellt arbete, arbete i grupper och inlämningsuppgifter. IKT, informationsteknik och kommunikation med hjälp av Internet används. Lärare och deltagare skall i samråd konkretisera kursens syften och formulera mål för undervisningen. Vid frånvaro skall ersättningsuppgift genomföras efter överenskommelse med kursansvarig. Kursen utvärderas i samråd mellan studenter och lärare samt elektroniskt. Kursvärderingen är en del av kursutvecklingen.

Fältstudierna skall ge erfarenheter av och insikter i:

- lärande, lärandets variationer och delaktighet
- hur specialpedagogiskt arbete kommer till uttryck och är organiserat i olika skolformer och ämnen
- värdegrundsfrågor med utgångspunkt från måldokument och lärandesituationer
- planering och genomförande av pedagogisk aktivitet i egen yrkesverksamhet
- observera och analysera socialt samspel i förskolerummet/klassrummet

Innehåll:

- Grundläggande kunskap om de vanligaste funktionshindren med utgångspunkt från individens och omgivningens möjligheter och begränsningar i lärandesituationen
- Miljö- och riskfaktorer för barn och unga, inkl psykosocial problematik och koncentrationssvårigheter
- Värdegrund och kulturella skillnader
- Individuella utvecklingsplaner och åtgärdsprogram
- Kommunikation i ett helhetsperspektiv

Under fältstudierna dokumenterar och reflekterar studenten över:

- Fördjupning av eget valt funktionshinder inom det specialpedagogiska fältet i egen yrkesverksamhet
- Barns och ungas lärandemiljöer kopplat till skolans styrdokument med fördjupning på ICF

Vidare ingår forskningsmetodiska inslag, demokratifrågor, mänskliga rättigheter och "en skola för alla". Genusperspektiv ingår dels i kurslitteratur, dels i form av föreläsning.

5 EXAMINATION

I kursen ingår en individuell skriftlig examinationsuppgift som graderas U/G/VG samt en gruppuppgift som redovisas muntligt och skriftligt och graderas U/G. Bägge uppgifterna är knutna till fältstudierna.

Som betyg på kursen används något av uttrycken Väl Godkänd, Godkänd eller Underkänd. För att erhålla betyget Godkänd på hel kurs krävs godkänt resultat på bägge examinationsuppgifterna samt att inlämningsuppgifter genomförts. För att erhålla betyget Väl Godkänd på hel kurs krävs dessutom väl godkänt resultat på den individuella examinationsuppgiften.

Studenter som godkänts på kursen ska på begäran erhålla kursbevis.

6 KURSLITTERATUR OCH ÖVRIGA LÄROMEDEL

Kurslitteraturen omfattar en del gemensam litteratur och en del väljs individuellt. Det förutsätts att studenten aktivt söker och föreslår relevant litteratur i anslutning till kursinnehållet.

Obligatorisk gemensam litteratur

Høien, T., & Lundberg, I. (2001). *Dyslexi från teori til praktik*. Stockholm: Natur & Kultur. (359 s)

alternativt Frost, J. (2002). *Läsundervisning. Praktik och teorier*. Stockholm: Natur & Kultur. (256 s)

Fyhr, G. (1999). *Den "förbjudna sorgen"*. Stockholm: Sfph. (47 s)

Torstensson-Ed, T. (2003). *Barns livsvärld*. Lund: Studentlitteratur (192 s)

Gustafsson, A. (2004). (red) *Delaktighetens språk*. Lund: Studentlitteratur (237 s)

Grunewald, K. (1996). *Medicinska omsorgsboken*. (4:e rev. upplagan). Stockholm: Natur och Kultur, 328 s.

International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF). World Health Organisation (WHO). <http://www.who.int/classifications/icf/en/>

Lagerheim, B. (1994). *Att utvecklas med handikapp: möjligheter och begränsningar hos barnet, familjen och omgivningen*. Stockholm: Almqvist & Wiksell. (242 s).

Mattsson, L. (2004). *Janus Korczak och barnens värld*. Lund: Studentlitteratur. (156 s).

Roll-Pettersson, L. (2001). *Parents talk about how it feels to have a child with a cognitive disability*. European Journal of Special Need Education, 16 (i), 1-14.

SOU 1997:108 Kapitel 2. Att ha makt över språket – en rättvis och demokratisk fråga (s. 15-59) och kapitel 4. När barn/inte/lär sig läsa och skriva. (s. 11-139, s. 251-261. *Att lämna skolan med rak rygg*. Slutbetänkande av Läs- och Skrivkommittén. Stockholm: Fritzes

Vetenskapsrådet (2002). *Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. Vetenskapsrådet, 103 78 Stockholm. www.vr.se

Samtliga styrdokument för förskola och skola ingår som kursmaterial. Till detta tillkommer valbar litteratur om ca 800 sidor som väljs i samråd med kursansvarig. Inom ramen för den valbara litteraturen ska väljas nödvändig litteratur för arbete med fältstudier och fördjupning i valt funktionshinderområde.